विष्क् 10 U. [विष्कयति-ते] 1 To kill, hurt, injure (Ātm. only in this sense). -2 To see, perceive.

विषूचिः Mind (मनस्); अन्तःपुरं च हृदयं विषूचिर्मन उच्यते Bhāg. 4. 29. 16.

विषूचिका Cholera; also विषूचकम्; Mb. 12. 303. 6.

विषूचीन *a.* Going in different directions, spreading everywhere; स यर्ह्यन्तःपुरगतो विषूचीनसमन्वितः Bhāg. 4. 25. 55.

विष्कः An elephant twenty years old; विष्के नागः पर्यणंसीत् स्व एव Śi. 18. 27.

विष्कन्द् 1 P. To go in different directions, roam, wander about. -2 To go away, disperse.

विष्कन्दः 1 Dispersing. -2 Going away.

विष्कम्भ् 5, 9 P. 1 To impede, obstruct. -2 To support, prop. -3 To fix firmly.

विष्कम्भः 1 Obstacle, hindrance, impediment. -2 The bolt or bar of a door. -3 The supporting beam of a house -4 A post, pillar. -5 A tree. -6 (In dramas) An interlude between the acts of a drama and performed by one or more characters, middling or inferior, who connect the story of the drama and the subdivisions of the plot by briefly explaining to the audience what has occurred in the intervals of the acts or what is likely to happen later on:— S. D. thus defines it :- वृत्तवर्तिष्यमाणानां कथांशानां निदर्शकः। संक्षिप्तार्थस्तु विष्कम्भ आदावङ्कस्य दर्शितः॥ मध्येन मध्यमाभ्यां वा पात्राभ्यां संप्रयोजितः। शुद्धः स्यात् स तु संकीर्णो नीचमध्यमकल्पितः॥ 308. -7 The diameter of a circle. -8 A particular posture practised by Yogins. -9 Extension, length; तद्द्विगुणविष्कम्भं खाताद् वप्रं कारयेत् Kau. A. 1. 3; एषामन्तरविष्कम्भो योजनानि सहस्रशः Mb. 6. 6. 6. -10 The first of the twenty-seven astronomical periods (योग).

विष्कम्भक See विष्कम्भ.

विष्कम्भित *a.* 1 Hindered, obstructed. -2 Richly furnished with.

विष्कम्भिन् *m.* The bolt of a door.

विष्कलः A hog (ग्राम्यशूकर); L. D. B.

विष्किरः 1 Scattering about, tearing up. -2 A cock. -3 A bird, gallinaceous bird; छायापस्किरमाणविष्किरमुखव्याकृष्टकीटत्वचः U. 2. 9.

विष्टप् *f.* 1 A place, region, world. -2 Heaven.

विष्टपः, -पम् [विष्-कपन् Uṇ. 3. 145] 1 A world; अथ पुत्रस्य पौत्रेण ब्रध्नस्याप्नोति विष्टपम् Ms. 9. 137; R. 11. 19; सुराः समभ्यर्थयितार एते कार्यं त्रयाणामपि विष्टपानाम् Ku. 3. 20; cf. त्रिविष्टप. -2 A vessel, cup (Ved.). **-Comp.** **-हारिन्** *a.* one who pleases the world; तुष्टे विष्टपहारिणीष्टदहरौ संप्राप्यते देहिना Bh. 2. 25 (v. l.).

विष्टम्भ् 5, 9 P. 1 To stop, obstruct; आहोस्वित् प्रसवो ममापचरितैर्विष्टम्भितो वीरुधाम् Ś. 5. 9. -2 To fix, plant, rest on; अत्युच्छ्रिते मन्त्रिणि पार्थिवे च विष्टभ्य पादावुपतिष्ठते श्रीः Mu. 4. 13. -3 To strengthen, to support; विष्टब्धं विद्रुमस्तम्भैर्वैदूर्यफलकोत्तमैः Bhāg. 10. 69. 9. -4 To pervade, permeate; विष्टभ्याहमिदं कृत्स्नमेकांशेन स्थितो जगत् Bg. 10. 42. -5 To ascertain, settle; पार्श्वतः करणं प्राज्ञो विष्टम्भित्वा प्रकारयेत् Mb. 12. 142. 9. *-Caus.* 1 To obstruct. -2 To paralyse, benumb.

विष्टब्ध *p. p.* 1 Fixed firmly; well supported. -2 Propped up, supported. -3 Obstructed, hindered. -4 Paralysed, made motionless.

विष्टम्भः 1 Fixing firmly. -2 Obstruction, hindrance, an impediment. -3 Obstruction of the urine or ordure, constipation. -4 Paralysis. -5 Stopping, staying. -6 Stepping, placing the feet. -7 Prop, support. -8 Endurance, resistance; शीतोष्ण-वर्ष-पवन-विष्टम्भविभिन्नसर्वत्वचः Mb. 12. 192. 1.

विष्टम्भिन् *a.* 1 Stopping, obstructing, impeding. -2 Making motionless, benumbing, chilling.

विष्टरः 1 A seat (a stool, chair &c.); कुशपूतं प्रवयास्तु विष्टरम् (आददे) R. 8. 18; वृक्षशाखां स्वयं छित्वा विष्टराय ददौ मुदा A. Rām. 4. 1. 32. -2 A layer, bed (as of Kuśa grass.). -3 A handful of Kuśa grass. -4 The seat of the presiding priest (or Brahman) at a sacrifice. -5 A tree. -6 An ascetic seat made of 25 Kuśa grass-shoots ('पञ्चाशद्भिर्भवेद् ब्रह्मा तदर्धेन तु विष्टरः'); विष्टरासनयोग्यो हि कालोऽयं मामुपस्थितः Rām. 2. 20. 28. **-Comp.** **-भाज्** *a.* seated on or occupying a seat; तत्रेश्वरो विष्टरभाग् यथावत् Ku. 7. 72. **-श्रवस्** *m.* an epithet of Viṣṇu or Kriṣṇa; तं वदन्तमिति विष्टरश्रवाः श्रावयन्नथ समस्तभूभृतः Śi. 14. 12; Mb. 14. 14. 2.

विष्ठा Excrement, feces, ordure.

विष्टिः *f.* [विष्-क्तिन् क्तिच् वा] 1 Pervading. -2 An act, occupation. -3 Hire, wages. -4 Unpaid labour; दण्डविष्टिकराबाधै रक्षेदुपहतां कृषिम् Kau. A. -5 Sending. -6 Residence in hell to which one is condemned. -7 See विष्टिकारिन्; Mb. 12. 59. 41. **-Comp.** **-करः** the lord of slaves, of unpaid labourers; Mb. 3. 190. 73. **-कारिन्** an unpaid forced labourer (Mar. वेठबिगार); भारयष्टिधरैश्चापि पुरुषैर्विष्टिकारिभिः Śiva B. 30. 23. **-कर्मान्तिकः** (= विष्टिकारिन्); Rām. 2. 82. 20.

विष्ठलम् A remote place, one situated at a distance.

विष्ठा 1 Feces, ordure, excrement; सोमविक्रयिणे विष्ठा भिषजे पूयशोणितम् Ms. 3. 180; 10. 91. -2 The belly. -3 Ved. Interval. **-Comp.** **-आशिन्** a hog. **-भूः** a worm living in ordure; नैकत्रास्ते सूतिवातैर्विष्ठाभूरिव सोदरः Bhāg. 3. 31. 10.